

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**AntiLutherus Judoci Clichtouei Neoportuensis. Doctoris
Theologi, Academiae Parrhisie[n]sis**

Clicthove, Josse

[Köln], 1525

VD16 C 4189

Suffragia uiuentium prodesse animabus defunctorum, & potissimu[m]
sancti altaris sacrificium XXVII

urn:nbn:de:hbz:466:1-36183

demoliuntur vineam ecclesiæ. id est, de hæreticis sui temporis, qui se apostolicos dici uoluerunt; cū ueris apostatae debuerint appellari. Illorum siquidem uarias ibidem recensens hæreses, & impia cōtra fidem dogmata; ait inter cætera de ipsè. Non credūt autē ignē purgatorium restare post mortem: sed statim animam soluta à corpore, uel ad requiē transire, uel ad dānationē. Quærant ergo ab eo quod dixit, quoddā peccatū esse, quod neq; in hoc seculo neq; in futuro remitteretur: cur hoc dixerit, si nulla manet in futuro remissio purgatio uel peccati. Hæc ille. Sanctus itidem Thomas Aquinas in opusculo suo cōtra errores Græcorū, inter cæteras impietates suas etiam negantiū esse purgatoriū: multipliciter ostendit, ex sacrarū literarū promptuario desumptis rationibus, id ipsum esse ponēdū. Demum singulari doctrina insignis nostra tēpestate uir, Ioannes Eccius, in illa sua disputatione publica quā cum Martino Luthe- ro superioribus annis suscepit: cum super hac materia de purgato- rio subiret palēstrā literariā, atq; in arenā cū aduersario, p̄dret, lu- culenter edisserit & copiose, ex liquido sanctæ scripturæ fonte id deduci: q; sit astruendū purgatorium, plurimorū insuper sanctorū patrū tētimōis hāc suā sententiā suffulciēs. Sed qd multis moror; Hæc certe assertionē asseuerat & ois ecclesiasticor; scriptor; pie de ijs quæ sunt fidei sentiētiū: corona, apud quos semper indubitata fuit sentētia: ponendū esse ignem purgatoriū, qui animarū corpo- ribus solutarum maculas eluat.

Bernardus

Mat. 12

Thomas
Aquinas.Ioannes
Eccius

¶ Suffragia uiuentiū, prodesse animabus defunctor; & potissimū sancti altaris sacrificium. Cap. XXVII.

OC autē collocato stabiliendæ ueritatis fundamēto: I. reliquū est & aliam Lutheri impietatem in decimo suo dicto ante posito annotatā confutare. qua dānat celebrationes missarum pro subleuatione animar; corporibus exutarū: quæ aliquid adhuc habēt purgationis indignum, quod igne expiatorio secundum dei sententiā eluatur. Quod & hæreticos circa sua tēpora factitasse scribit Bernardus: sermone sexagesimo sexto sup cātica dicēs. Videte detra- ctōres: uidete canes. Irident nos, q; oramus pro mortuis: ipsos, uiuē- tium fraudātes auxilijs. Deinde ueritatem tenendā aperies ait. Vi- uentiū quoq; preces & hostias, mortui q opus habebūt & digni

Bernardus.

H 2 erunt

erunt: mediantibus percipiēt angelis. Hęc ibi. Quę proposito ne-
 gocio magnas ferunt suppetias. Ad hanc uero impiã assertionem
 Lutheri & cęterorũ hęreticorũ prorsus eneruandã, demonstrã-
 dum est hoc loco: uiuorũ suffragia cuiusuis generis, opẽ ferre de-
 functis, in relaxationẽ pœnarũ quas igne purgatorio detenti perpe-
 tiuntur: & ad celeriorẽ earũ ab illis satisfactorijs supplicijs liberati-
 onẽ. nec nõ & id oñdendũ, q̃ inter huiusmodi suffragiorũ gñã: pri-
 mũ locũ teneat sacrificiũ dñici corporis et sanguinis, quod in sacro
 missę mysterio offertur. ¶ In primis aut id constat autoritate sa-
 crę scripturę: in prima capitis præcedentis rōne, paulo ante addu-
 cta ex secũdo Machabeorũ libro. Vbi sancta narrat historiat qđ
 postq̃ cõpertũ fuerat Iudę & socijs eius, eos qui de suo exercitu in
 prælio ante cõmissio occubuerãt, iusto dei iudicio propterea corru-
 isse: qm̃ cõtra cõstitutionẽ legis sustulerãt aliqua de donarijs idolo-
 rũ, inuẽta (postq̃ cęsi fuerãt) sub tunicis eorũ: tũ oēs Iudę Macha-
 bæi milites supstites atq; incolumes, ad preces cõuersi: rogauerũt,
 ut id quod factũ erat delictũ, obliuisci traderef. At quẽ rogauerũt
 nisi deũ patrẽ misericordiatũ: in cuius sola manu sunt animę defun-
 ctorũ: ut hoc ex loco cognoscas etiã Hebręorũ populo id persua-
 sum fuisse & indubitatũ: preces uiuorũ prodesse defunctis apud di-
 uinã maiestatem, quod tamẽ nonnulli impij Christiani impudenter
 audent negare. Deinde refert ibidẽ continuus orationis cõtextus,
 quod Iudas Machabeus grandem pecuniã misit Hierosolymam:
 ut offerretur ea ibi pro peccatis mortuorũ sacrificium, exploratũ
 quidem habens uir pietate insignis & armis: factis oblationibus il-
 lius temporis, releuari ac adiuuari defunctos adhuc peccatis obli-
 gatos. quod huiusmodi sententia: apud Hebręos illius ueteris ritus
 cultores habereẽ certa & explorata. Nos igitur in hac lege gra-
 tię & lucis, negabimus saluari sacrificio corporis & sanguinis do-
 minici subleuari posse animas mortuorũ: expiãdũ quippiã reliquũ
 habentes: qui incõculsa fide tenere debemus & credere: hoc ipm̃
 singulare sacrificium, omnibus antiquę legis hostijs & uictimis ef-
 ficacius esse & dignius. ¶ Demum subnectitur in calce prædictę
 narrationis hęc oim̃ animis infigẽda altius snia: & sine hęsitatione
 tenẽda. Sancta ergo & salubris est cogitatio, pro defunctis exora-
 re: ut à peccatis soluantur. Qua, nescio, quid apertius aut manife-
 stius.

II.

2. Macha. 12.

III.

Ibidem.

stius dici posset: ad astringendum propositum. Quid igitur ad hæc dicent auersarij ueritatis: & lucifugæ: indigni pro quibus cum uite mure defuncti fuerint: orent uiuentes, quoniam ipsi cum uiuunt, subtrahunt suffragia defunctis. ut qua mensura mensi fuerint: remittatur eis. Nūquid obiectabūt hūc Machabæorū librū nō esse de canone sacrorū librorū: & ergo sumptum ex eo testimoniū nō habere robur? Quod si dicere pergāt: occludet ora eorū impia beatus pater Augustinus, perhibens in decimo octauo libro de ciuitate dei, capite trigesimo quarto: libros Machabæorū nō esse quidem de canone Iudæorum, ecclesiā tamen eos pro canonicis recepisse, propter admirabiles martyrum (quæ ibidem describunt) passiones. Cur igitur hæc ecclesiæ nō sequuntur autoritatē: qui ecclesiæ filios se prædicāt? Cur ecclesiā ipsam nō audiūt, approbantē Machabæorū libros: & assumentē in officio missæ ordinato pro defunctis, per lectiōe epistolę hunc locū, ex secundo Machabæorū libro citatū? Nonne hæc in usum ecclesiasticū loci illius assumptio, à tota ecclesiā iam olim facta: sufficiens est argumentū (ubi cætera deessent) publicæ approbatiōis eorū librorū? ¶ Rursum, Antiquus ecclesiæ ritus, immo antiquissimus & uetustissimus: hanc etiā cōfirmat ueritatē, animas scilicet defunctorū adiuuari suffragijs uiuentiū. cui certe ritui, ex autoritate ecclesiæ catholicæ primum inducto, & hætenus intemerate obseruato: nullus sane mentis debet obniti aut contra pugnare. Vnde beatus August. in libro de cura pro mortuis agenda, quanti facienda sit hæc ecclesiæ cōsuetudo: liquido patet, cū ait. Si nulla esset autoritas sacre scripturæ, quæ doceret orare pro defunctis: tāta est tamen autoritas ecclesiæ Romanæ & cōsuetudinis eius obseruata, ut nemo illā insequēs possit errare. In eodē quoque libro: de altaris sacrificio loquēs pro defunctis offerendo, inquit Non patua est uniuersæ ecclesiæ (quæ in hac cōsuetudine claret) autoritas: ut in precibus sacerdotis quæ dñō deo ad eius altare fundūt, locū suū habet etiā cōmemoratio mortuorū. Cui etiā rēdet decretū cōcilij Cabilonensis: quod in uolumine decretorū, de cōsecratione distinctiōe prima, cap. uisum præterea. recitat in hunc modū. Visum præterea nobis est: ut in omnibus missis: solennibus pro spiritibus defunctorū loco cōpetenti, in ecclesia ad dominū deprecetur. Sicut enim nulla dies excipitur, qua nō pro uiuentibus & pro qui

H 3 buslibet

Lucæ. 6.

Augustinus.

III.

Augustinus.

Decretum cōcilij Cabilonensis.

LIBER SECVNDVS

buslibet necessitatibus ad dñm deprecetur: ita nimirum nulla dies
 excipi debet, quin pro animabus fidelium preces dño in missarum
 solennibus fundantur. **Antiquitus** igit hunc morē sancta tenet
 ecclesia: ut & in missarū solennibus & alijs precibus, dño spiritus
 quiescentium cōmendent, dicente beato **Augustino**. **Non** sunt præ
 mittendæ supplicationes mortuorum: quas faciendas pro omnibus
 in **Christiana** & catholica societate laudamus. **Et** reliqua: ibidem
 ad finē usq; capitis, in eandē sententiam subsequētia. ¶ **Insuper** ne
 quispiā proteruire uolens obiectet hūc ritū orandi in sacro cuiusq;
 missę mysterio & alijs ecclesiasticis officijs, pro defunctis: eē recen
 tem & nouitiū, paucisq; ante annis in eccliam introductū, & idcir
 co nullā ab antiquitate uim authoritatis habere: nosse debēt oēs,
 hūc morē pro defunctis effundēdi preces ad deū, in primitiua ec
 clesia ab aplis esse inductū, & proinde antiquissimū haberi debe
 re: & ex ipsa uetustate celebratissimū, maximiq; ponderis atq; mo
 mēti. **Quod** autē ex aplico ritu fuerit circa principiū surgētis ecclie
 institutus iste mos suffragiorū pro defunctis: manifeste constat ex
 testimonio beati **Dionysii Areopagite**, aplis cōtemporanei, addu
 cto superius in octauo huius libri cap. & in postrema capitis illius
 rōne. **Idem** etiā patet ex uerbis **Damasceni**: dicentis in quodā ser
 mone de suffragijs mortuorum. **Mysteriorū** cōscij discipuli saluato
 ris, & sacri apostoli: in tremendis & uiuificis mysterijs, memoriam
 fieri eorū qui fideliter dormierūt, sanxerūt. **Deniq;** **Isidorus** episco
 pus **Hispalensis**: hoc ipsum quod **Dionysius** & **Damascenus**, atte
 statur inquit. **Sacrificiū** pro defunctis, fidelium requie offerre, ul
 orare pro eis: quia per totū hunc orbē custodit, credimus q; ab ipsis
 apostolis traditū sit. **Hoc** enim ubiq; catholica tenet ecclesia, quæ
 nisi crederet fidelibus defunctis dimitti peccata: non pro eorum
 spiritibus elemosynā faceret, uel sacrificiū deo offerret. **Hæc** ille.
Ecce apertissimū testimoniū: qd ab aplis in missæ sacrificio institu
 VI. ta sit cōmemoratio defunctorum. ¶ **Præterea**, Idē quod astruimus,
 oblatiōes scilicet sacrificij altaris necnon alia pia suffragia prodesse
 defunctis: cōprobat attestatione canonicarū sanctionū, necnō san
 ctorū patrū, grauissimæ in ecclia authoritatis. **Nempe** in ipso libro
 decretorū, decimatertia, quæstione secūda, cap. pro obeuntibus, ci
 tatur beatus **Gregorius**: ita scribēs ad **Bonifacium** archiepiscopū,
 Pro

Pro obeūtibz quippe cōsuluisse cognosceris: si liceat pro eis oblationes offerri. Sancta sic tenet ecclesia: ut quisq; pro mortuis uere Christianis offerat oblationes, atq; presbyter, eorū faciat memoriam. Et quis peccatis oēs subiiciamur: cōgruit ut sacerdos p mortuis catholicis memoriā faciat & intercedat. Non tamē pro impijs, quāuis Christiani fuerint: tale quid agere licebit. Eodē etiā loco, et proxime sequēte capite. Animæ defunctorū. ita scribit idē Gregorius. Animæ defunctorū quatuor modis soluūt. aut oblatiōibus sacerdotū, aut precibus sanctorū, aut charorū elemosynis, aut ieiunio cognatorū. Vbi per oblationes sacerdotū, potissimū intelligunt celebratiōes missarū: quæ fiunt à sacerdotibus in subsidium & absolutionē defunctorum. ¶ Accedit illi & beatus Augustin⁹ in libro de cura pro mortuis agenda, circa ipsius finē: & adducitur eodē loco, scilicet decimatertia, quæstione secunda, ca. non æstimemus. his uerbis. Non æstimemus ad mortuos, pro quibus curā gerimus, peruenire: nisi quod pro eis siue altaris, siue orōnum, siue elemosynarū sacrificijs solenniter supplicamus. Quis non pro quibus fiunt, omnibus profint: sed nō tantū, quibus dum uiuunt, comparantur ut profint. Sed quia non discernimus qui sint: oportet ea pro regeneratis omnibus facere. ut nullus eorū prætermittat: ad quos hæc beneficia possint & debeant peruenire. Melius enim suerunt ista nō quibus nec obsunt nec profunt: quā eis deerūt quibus profunt. Diligentius tamē facit hoc quisq; pro necessarijs suis: quo pro illo fiant similiter à suis. Eodē insuper loco, ca. tempus. ad ducitur duplex sentētia Augustini ex libro Enchiridion: in cōprobationē eiusdē ueritatis, suffragia uidelicet uiuentiū & potissimū sanctū altaris sacrificiū: prodesse mortuis, quippiā expiandum habentibus. quæ supra adducta est in undecimo huius libri capite: et in ratione, inter cæteras ad subiectā illic materiā positas, ordine undecima: quæ etiā plurimū cōducit præsentī proposito. ¶ Ad hæc, Innocentius tertius eandē corroborat sententiā: dicens. Orat pia mater ecclesia non solū pro uiuis, sed etiā pro defunctis: & eos sacræ oblationis intercessiōni cōmendat. certissime credens, quod sanguis ille preciosus qui pro multis effusus est in remissionē peccatorū: non solum ad salutem uiuentium, uerum etiā ad absolutionem ualeat mortuorum. Et ut magis ostenderet ecclesia fidem suam,

Gregorius.

VII.

Augustinus.

VIII.

Innocentius tertius.

LIBER SECVNDVS

Hugo de san-
cto Victore.

IX.

1. Corin. 13

1. Corin. 12.

Tomas
Vualde.

suam, qua tenet id nostrum sacrificiū mortuis pdesse: statuit & de-
creuit, ut in omnibus missarum celebrationibus loco debito, defun-
ctorum memoria habeatur. **S**ubscribit illi uenerabilis pater, Hugo
de sancto **V**ictore, in secūdo libro de sacramētis parte decimalex-
ta circa finem: ex quarto libro dialogorū **G**regoriū, id adducens. Si
culpæ post mortem insolubiles nō sunt: multorū solet animas etiā
post mortē sacra oblatio hostiæ salutaris adiuuare. Sed sciendū est,
quia illis sacre uictimæ mortuis profunt: qui hic uiuendo obtine-
runt, ut eos etiā post mortē bona adiuuent: quæ hic pro ipsis ab
illis fiunt. **H**æc ibi. **V**erum prætermisiss aliōrū illustriū scriptorū
authoritatibus, quæ plurimæ supersunt: unicam tantū rationē ad
idem suffulciendū propositum adducamus. ¶ **P**lanū est utiq; cha-
& firmo colligās) nō modo ad uiuos se extendere, uerum etiā &
ad mortuos: qui eo adornati signaculo ex hoc seculo transeūt. **S**ig-
dem charitas ipsa, uita est animæ, quæ nūquā secundum aposto-
li sentētiā excidit: quoniam nec in hoc seculo, nec in futuro finē
accipit. **E**t idcirco opera uiuorum, quantum ad profectum spiritu-
alem, facit etiā cōmunia defunctis: per cōmunicatiōē piā & san-
ctam bonorum. **E**nim uero omnes fideles uiui & mortui, uni⁹ cor-
poris ecclesiæ membra sunt: licet diuersæ sortis & alterius status.
Membroz autē eiusdem corporis, unum per alterum cōstat posse
iuuari: agrotum scilicet per incolume, & debile per id quod est ua-
lidum. **E**t quemadmodum ait diuinus apostolus: pro se inuicē soli-
cita sunt mēbra. **E**rgo sicut in corpore naturali, ita & in mystico:
mēbra inualida per ea quæ robusta sunt adiuuari queūt, & defun-
cti per suffragia uiuorum. **V**erū de hac materia præclare & dif-
fuse disserit, doctrina sacra uir insignis **G**abriel Biel: in quinque-
sima sexta & septima lectione suæ expositionis de canone missæ.
Eandem etiā egregie & copiose pertrahat uenerabilis pater **T**ho-
mas **W**alden, (cuius supra, crebrius est facta mentio) in operis sui
de sacramentalibus capite quadragesimo, necnon capite centesi-
mo sexto & centesimo septimo. **I**n quibus locis ubertim & ample
confutat **V**iclefū & asseclas eius (quorum unus est **L**utherus)
negantes suffragia uiuorum defunctis prodesse.

¶ Non